

Universitatea Tehnică a Moldovei

**DEZVOLTAREA COMPLEXULUI
AGROALIMENTAR PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA
POLITICILOR DE CREDITARE A ENTITĂȚILOR
AGROALIMENTARE**

Studentul/a: Negru Margareta

Coordonator: conf. univ., .dr.

Baltag Grigorii

Chișinău – 2024

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Universitatea Tehnică a Moldovei
Facultatea Inginerie Economică și Business
Departamentul Economie și Management
Programul de master „Finanțe și control în sectorul agroalimentar”

Admis la susținere

Șef DEM: conf.univ., dr. Țurcan Rina

”_____” _____ **2024**

**DEZVOLTAREA COMPLEXULUI
AGROALIMENTAR PRIN ÎMBUNĂTĂȚIREA
POLITICILOR DE CREDITARE A ENTITĂȚILOR
AGROALIMENTARE**

Teză de master

Masterand: Negru Margareta (_____)

Coordonator: Baltaș Grigorii (_____)

Chișinău – 2024

ADNOTARE

Dezvoltarea complexului agroalimentar prin îmbunătățirea politicilor de creditare a entităților agroalimentare (în baza datelor „MOLDOVA AGROINDBANK ” SA, mun. Chișinău)

Negru Margareta , Universitatea Tehnică din Moldova, Chișinău 2024

Structura tezei: adnotare, introducere, trei capitole, concluzii, bibliografie, 80 de pagini text de bază, 13 figuri, 7 de tabele și 15 anexe.

Cuvinte-cheie: agricultură, politica agrară, creditară, monetară, eficiență, rural.

Problematika studiului constă în argumentarea din punct de vedere științific și metodologic a dezvoltării și creșterii economice a sectorului agrar, prin modificările politicii de finanțare și creditare

Obiectivele studiului constă în aplicarea abordărilor concepțiilor teoretice și a rezultatelor obținute în urma analizei situației reale și a tendințelor de creștere economică a sectorului agrar, precum și recomandările elaborate privind promovarea politicii de creditare prin prisma modificărilor legislative, în contextul perfecționării și aplicării în viitor a unor mecanisme de creștere economică a sectorului agrar.

Metodele aplicate În calitate de metode de cercetare au servit: metoda observării, metoda tabelelor, metoda grupării, compararea, metoda seriilor cronologice, metoda corelației analiza etc. Suportul informațional și statistic a fost asigurat de actele legislative ale Republicii Moldova, materialele Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, situațiile financiare și datele analitice ale băncilor, datele situațiilor financiare ale întreprinderilor agricole analizate și alte surse ce vizează subiectele de cercetare în teză.

Rezultatele obținute constă în argumentarea din punct de vedere științific și metodologic a dezvoltării și creșterii economice a sectorului agrar, fapt ce a confirmat oportunitatea perfecționării mecanismelor de stimulare a creșterii economice prin politica creditară.

ANNOTATION

The development of the agri-food complex by improving the lending policies of agri-food entities (based on the data of "MOLDOVA AGROINDBANK" SA, Chişinău municipality)

Negru Margareta , Technical University of Moldova, Chisinau 2024

Structure of the thesis: annotation, introduction, three chapters, conclusions, bibliography, 80 pages of basic text, 13 figures, 7 tables and 15 annexes.

Keywords: agriculture, agrarian policy, credit, monetary, efficiency, rural.

The problem of the study consists in arguing from a scientific and methodological point of view the development and economic growth of the agrarian sector, through the changes in the financing and crediting policy

The objectives of the study consists in the application of approaches to theoretical conceptions and the results obtained from the analysis of the real situation and economic growth trends of the agricultural sector, as well as the recommendations developed regarding the promotion of credit policy through the lens of legislative changes, in the context of the improvement and future application of certain mechanisms of economic growth of the agricultural sector.

The methods applied The following research methods were used: observation method, table method, grouping method, comparison, chronological series method, correlation method, analysis, etc. The informational and statistical support was provided by the legislative acts of the Republic of Moldova, the materials of the National Bureau of Statistics of the Republic of Moldova, the Ministry of Agriculture and Food Industry, the financial statements and analytical data of the banks, the data of the financial statements of the analyzed agricultural enterprises and other sources related to the subjects of thesis research..

The results obtained. consists in arguing from a scientific and methodological point of view the development and economic growth of the agrarian sector, a fact that confirmed the opportunity to perfect the mechanisms for stimulating economic growth through credit policy.

CUPRINS

Introducere	9
I Bazele teoretice a dezvoltării complexului agroindustrial prin îmbunătățirea politicilor de creditare.....	11
1.1 Teoriile mecanismelor dezvoltării și creșterii economice a sectorului agroindustrial și rolul lui în dezvoltarea economică.....	11
1.2 Aspecte conceptuale privind politica financiar-creditară.....	23
II. Analiza calității portofoliului de credite al BC “MAIB” S.A.....	32
2.1. Analiza structurii și calității portofoliului de credite al BC”MAIB” S.A.....	32
2.2. Analiza riscului de creditare - componenta de bază a politicii de creditare în cadrul BC “MAIB” S.A.....	46
2.3. Modalități de gestionare a politicii de creditare în cadrul BC “MAIB” S.A.....	52
III. Strategia de dezvoltare a sectorului agroalimentar prin implementarea politicilor de creditare	58
3.1 Mecanismele de creștere economică a sectorului agroalimentar	58
3.2 Rolul creditării afacerilor în agricultură.....	63
3.3. Strategii de perfecționare a politicii de creditare prin gestionare a riscului de creditare.....	69
Concluzii.....	74
Bibliografie.....	79
Anexe.....	81

INTRODUCERE

Importanța și actualitatea subiectului ales pentru cercetare derivă din faptul că, deși fiind unul extrem de util, demersul de identificare a factorilor determinanți în alegerea modalității de finanțare a întreprinderilor este unul complex și de cele mai multe ori anevoios pentru antreprenori, dar mai ales felul în care alegerea modalității de finanțare poate afecta capitalul întreprinderii.

Principalul mecanism pentru dezvoltarea agricolă și rurală trebuie să devină creditul. Pe această cale se pot mobiliza cele mai importante resurse financiare. Dezvoltarea creditului nu elimină subvențiile pentru dezvoltarea rurală, ci se armonizează în vederea dezvoltării unor afaceri profitabile. Creditul permite disponibilizarea de fonduri lichide pentru investiții productive. Fondurile disponibile, constând în economii la vedere și economii pe termen, precum și fondurile strânse prin vânzarea de acțiuni și obligațiuni, pot fi folosite pentru acordarea de împrumuturi de către bănci persoanelor fizice și juridice.

Unitățile producătoare și cele de prelucrare, întreprinderile prestatoare de servicii, micii producători agricoli și toate celelalte unități economice trebuie să obțină suficiente venituri, să aibă fluxuri de numerar pozitive și să realizeze profituri. Având în vedere aceste necesități, capitalul joacă un rol important deoarece extinderea unei companii, incluzând cumpărarea de valori imobiliare (teren) și achiziționarea de mașini și utilaje moderne pentru obținerea unei producții mai rentabile poate fi realizată numai prin investiții (de capital) pe termen lung. Deoarece în multe cazuri capitalul propriu nu este disponibil, finanțarea din surse externe este de mare importanță.

Scopul lucrării În prezent, băncile comerciale din Republica Moldova pun un accent considerabil pe politica de creditare pe care o aprobă și implementează. O politică de creditare bine stabilită poate reduce riscul de creditare, volumul creditelor neperformante și impactul acestora asupra calității activelor băncii, inclusiv asupra calității portofoliului de credite.

Pentru realizarea acestui scop au fost trasate următoarele **obiective**:

- expunerea teoriilor mecanismelor dezvoltării și creșterii economice a sectorului agroindustrial și rolul lui în dezvoltarea economică;
- analiza politicii de finanțare, creditare a agriculturii ;
- identificarea particularităților teoretice aferente structurii și calității portofoliului de credite al băncilor comerciale;
- studierea aspectelor teoretice cu privire la riscul de credit și formarea creditelor neperformante;
- analizarea structurii și calității portofoliului de credite al Băncii Comerciale ”Maib” S.A.;

Obiectul investigat îl constituie studierea impactului politicii de credit asupra dezvoltării și creșterii sectorului agroindustrial.

Subiectul cercetării este reprezentat de către băncile comerciale care oferă credite și sunt supuse riscului de creditare și sectorul agroindustrial al Republicii Moldova.

Metodologia cercetării științifice. La efectuarea investigațiilor au fost utilizate materiale teoretice privind portofoliul de credite, politica de creditare, riscul de credit și impactul acestuia asupra dezvoltării sectorului agroindustrial. De asemenea, au fost folosite metode și instrumente cum ar fi: analiza economico-financiară, sinteza și tratarea complexă a proceselor economice.

Baza informațională a cercetării. La efectuarea cercetărilor au fost utilizate diverse lucrări științifice, care vizează tema lucrării, ale mai multor autori, printre care: Dedu Vasile, Cociug Victoria, Cinic Liliana, Mistrean Larisa, Dardac Nicolae, Roxin Luminița, Stoica Maricica, Băncilă Natalia, etc. De asemenea, au fost utilizate materiale din rapoartele Băncii Comerciale "Maib" S.A., acte legislative și normative cu privire la domeniul agrar și bancar aprobate de către Parlamentul Republicii Moldova și Comitetul executiv al Băncii Naționale a Moldovei, precum și datele publicate pe site-ul oficial al BNS.

Lucrarea este concepută cu următoarea structură: lista abrevierilor, introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie și anexe.

BIBLIOGRAFIE

1. Legea Republicii Moldova privind investițiile străine Nr.998 din 01 aprilie 1992. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 5-7 din 13 ianuarie 2000.
2. Legea Republicii Moldova privind gospodăriile țărănești (de fermier) Nr.1353-XIV din 03. 11. 2000. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 14-15 din 08 februarie 2003.
3. Legea Republicii Moldova cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845-XII din 03. 01. 1992. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 2 din 28 februarie 1994.
4. Legea Republicii Moldova privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr. 1308 din 25. 07. 1997. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 147-149 din 06 decembrie 2001.
5. Albu, S., Capsîzu, V., Eficiența investiției. Chișinău: CEP USM, 2005, 138 p.
6. Angelescu, C., Stănescu I., Politica de creștere economică. București: Editura Economica, 2004, 175 p.
7. Bajura, T., Economia agrară și dezvoltarea spațiului rural: Monografie. Chișinău: Editura CEP USM, 2007, 155 p.
8. Ionesco, T., Popescu G., Doctrină economică contemporană. Cluj Napoca: Universitatea Creștină „D. Creștină”, 1996, 250 p.
9. Ildico, I., „Dezvoltarea durabilă și ecosistemul viticol”, Conferința științifică internațională, Chișinău: ASEM, 2008, p.380-383
10. BĂNCILĂ, Natalia. Portofoliul de credite al băncilor. Analele ASEM, Vol. II, ASEM, 2004. 458 p.;
11. BEREĂ, Ana. Creditul bancar: coordonate actuale și perspective. București: Editura Expert, 2003, 164 p.;
12. CIOBU, Stela; KLIPPERT, Elizaveta. Perfecționarea procedurilor de elaborare și implementare a reglementărilor bancare în Republica Moldova în contextul integrării europene. În: Analele Științifice ale Academiei de Studii Economice din Moldova. 2014, nr.1, p. 287-299.;
13. COCIUG, Victoria; MISTREAN, Larisa. Operațiuni bancare. Concepte, scheme, aplicații. Chișinău: Editura ASEM, 2006, 268 p.;
14. COCIUG, Victoria; CINIC, Liliana. Gestiunea riscurilor bancare. Chișinău: Editura ASEM, 2008. 214 p.;
15. COCIUG, Victoria; CINIC, Liliana; TIMOFEI, Olga. Management bancar: culegere de probleme. Chișinău: Editura ASEM, 2008. 137 p.;
16. DARDAC, Nicolae. Monedă, bănci și politici monetare. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2005. 440p.;

17. DARDAC, Nicolae; BARBU, Teodora. Monedă, bănci și politici monetare. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2006. 439 p.;
18. DEDU, Vasile. Gestiune bancară. București: Editura Didactică și Pedagogică, R.A., 1996, 216p.;
19. DRAGOMIR-DRĂGOI, Elena-Violeta. Managementul performanțelor bancare. Târgoviște: Editura Bibliotheca, 2007. 314p.;
20. GREUNING, Hennie van. Analiza și managementul riscului bancar. București: Casa de Editură Irecson, 2003. 221p.;
21. GUMENIUC, Ina. Entrepreneurship development trends in the Republic of Moldova. In: *Competitiveness and sustainable development* , Ed. 5, 2-3 noiembrie 2023, Chișinău. Chișinău: „Tehnica-UTM”, 2023, Ediția 5, pp. 88-93
22. LITVIN, Aurelia; PETRASCU, Svetlana. THE IMPEDIMENTS EXISTING IN THE INVESTMENT PROCESS IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA. interpretation, 2016, 16.1.
23. LITVIN, Aurelia; DOBROVOLSCHI, Ludmila. Subvenționarea—ca modalitate de susținere și promovare a antreprenoriatului rural în Republica Moldova. In: *Economie*. 2013. p. 227-231
24. NIȚU, Ion. Managementul riscului bancar. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2000. 288 p.;
25. OBERST, A. Current food safety challenges. *Journal of Social Science*. 2018, Vol.1, nr.1 (2018), p. 73-76
26. ROXIN, Luminița. Gestiunea bancară. București: Editura Economică, 1997. 245 p.;
27. ROXIN, Luminița. Gestiunea riscurilor bancare. București: Editura didactică și pedagogică, 1997. 287 p.;
28. STRATAN A., ZBANCĂ A., MOREI A., LITVIN A., Ghid privind argumentarea economică a activităților din agricultura Republicii Moldova (sector vegetal) - Editura Bons Offices, Chișinău, 2009
29. SIMPOZIONUL ȘTIINȚIFIC AL TINERILOR CERCETĂTORI Volumul II. Tezele prezentate în cadrul lucrărilor Ediția a XIII-a. Chișinău: Editura ASEM, 2022. 271 p.;
30. STOICA, Maricica. Management bancar. București: Editura Economică, 1999, 222p.;
31. SUDACEVSCHI, Mihaela. Managementul riscului de creditare în bancile din Romania, În: *Managementul Intercultural Volumul XVI, Nr. 1 (30)*, 2014;
32. TRACH, Dmitrii, LITVIN, Aurelia, RACUL, Anatol. The impact of financial management performance on the sustainable development of agricultural enterprises in the Republic of

- Moldova. In: Scientific papers. Series "Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development", 2019, vol. 19, pp. 449-457
33. Bilanțul contabil al BC "Maib" S.A. la situația 31.12.2018-31.12.2022. Disponibil: <https://www.maib.md/ro/publicarea-informatiei/bilantul-contabil>;
 34. Contul de profit sau pierdere la situația 31.12.2018-31.12.2022. Disponibil: <https://www.maib.md/ro/publicarea-informatiei/contul-de-profit-sau-pierdere>;
 35. Clasificarea portofoliului de credite pe ramuri. Disponibil: <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/drsb/DRSB12.xhtml?lang=ro&id=0>;
 36. Dicționar financiar-bancar. Disponibil: <https://bancomea.md/dictionar-financiar-bancar>;
 37. Informația privind creditele a BC "Maib" S.A. la situația 31.12.2018-31.12.2022. Disponibil: <https://www.maib.md/ro/publicarea-informatiei/informatia-privind-creditele>;
 38. Informația privind activitatea economico-financiară a BC "Maib" S.A. la situația 31.12.2018-31.12.2022. Disponibil: <https://www.maib.md/ro/publicarea-informatiei/indicatorii-afereți-situației-economico-financiare-a-bancii-%28anexa-nr.1%29>;
 39. Informația privind activitatea economico-financiară a băncilor din RM. Disponibil: <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/drsb/DRSB1.xhtml?id=0&lang=ro>;
 40. Raportul BC "MAIB" S.A. privind cadrul de administrare, fondurile proprii și cerințele de capital, amortizoarele de capital la situația 31.12.2021. Disponibil: <https://www.maib.md/ro/publicarea-informatiei/informatie-privind-cadrul-de-administrare-fondurile-proprii-si-cerintele-de-capital-amortizoarele-de-capital>;
 41. Raportul anual 2021 al BC "Maib" S.A. Disponibil: <https://www.maib.md/ro/publicarea-informatiei/raportul-anual-al-conducerii-bancii>;
 42. ȘESTACOVSCAIA, Angela; STRECHI, Maria. Politica băncilor comerciale privind creditarea întreprinderilor în Republica Moldova În: Anuar Științific al Institutului de Relații Internaționale. Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/25665;
 43. Structura portofoliului de credite pe sectorul bancar al RM (pe ramuri). Disponibil: <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/drsb/DRSB7.xhtml?id=0&lang=ro>;
 44. Structura portofoliului de credite pe sectorul bancar al RM (pe tipuri de debitori). Disponibil: <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/drsb/DRSB8.xhtml?lang=ro&id=0>;
 45. Structura portofoliului de credite pe sectorul bancar al RM (pe tipuri de monede). Disponibil: <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/drsb/DRSB9.xhtml?lang=ro&id=0>;